

Innst. 242 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:5 S (2010–2011)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om å innføre en panteordning for miljøfarlig avfall

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen innføre merke- og panteordninger for produkter som blir klassifisert som farlig avfall for å sikre innsamling, forsvarlig håndtering og gjenbruk. Ordningen kan starte med panteordning for småelektrisk utstyr og senere utvikles til flere typer varer og emballasje, for eksempel etter modell av retursystemet for glass.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Oskar J. Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og fung. leder Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, fra Senterpartiet, Knut Magnus Olsen, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til Dokument 8:5 S (2010–2011) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og

Abid Q. Raja om å innføre en panteordning for miljøfarlig avfall.

Komiteen understreker at innsamling og resirkulering av miljøfarlig avfall er viktig, og at det derfor er nødvendig med gode virkemidler og incentiver for både forbrukere og næringsliv. Komiteen vil peke på at elektronikkbransjen har et særskilt ansvar for å bidra til økt innsamling av småelektronikk innenfor gjeldende returordning. Komiteen mener supplerende virkemidler fra myndighetenes side må sees i sammenheng med de resultater bransjen oppnår.

Komiteen har merket seg at miljø- og utviklingsminister Erik Solheim i brev til komiteen 12. november 2010, som er vedlagt, varsler at han vil ta initiativ til en vurdering av alternative virkemidler utover dagens – med mål om å øke innsamlingen av småelektronikk. Komiteen legger til grunn at statsrådets vurdering også vil inkludere mulige tiltak for å øke innsamlingen av andre prioriterte produkttyper som blir klassifisert som farlig avfall, og tar som utgangspunkt at dette også vil inkludere forslagsstillernes forslag i Dokument 8:5 S (2010–2011).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er enig med forslagsstillerne som tar til orde for at det bør innføres ytterligere incentiver som gjør at norske forbrukere i langt større grad kan bidra til at miljøgifter håndteres forsvarlig og gjenvinnes enn hva som er tilfellet i dag. Norge har i dag ikke sterke nok incitamentene for forbrukerne til å levere inn miljøfarlig avfall. Norge er i verdensklasse når det gjelder panting av bokser og brusflasker. Spesialavfall som elektronikk, lysstoffrør og batterier derimot, leverer vi mye sjeldnere til resirkulering, selv om det finnes miljøstasjoner laget spesielt for dette avfallet. Ifølge Klima- og forurensningsdirektoratet

blir bare en tredjedel av småelektronikk som mobiltelefoner, lysstoffrør og sparepærer levert inn når disse produktene kasseres.

Dette medlem er enig med forslagsstillerne i at alle offentlige virkemidler overfor miljøfarlige produkter og avfall bør gjennomgås for å øke innsamling og gjenvinning av avfall, og at det bør innføres en merke- og panteordning for produkter som blir regnet som farlig avfall for å sikre innsamling, forsvarlig håndtering og gjenbruk.

Dette medlem tar opp forslaget fremmet i Dokument 8:5 S (2010–2011).

Forslag fra mindretall

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innføre merke- og panteordninger for produkter som blir klassifisert som

farlig avfall for å sikre innsamling, forsvarlig håndtering og gjenbruk. Ordningen kan starte med panteordning for småelektrisk utstyr og senere utvikles til flere typer varer og emballasje, for eksempel etter modell av retursystemet for glass.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:5 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om å innføre en panteordning for miljøfarlig avfall – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 10. mars 2011

Siri A. Meling

fung. leder

Nikolai Astrup

ordfører

Vedlegg

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 12. november 2010

Representantforslag om å innføre en panteordning for miljøfarlig avfall

Jeg viser til representantforslag 5S (2010-2011) fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om å innføre merke- og panteordninger for produkter som blir klassifisert som farlig avfall. Det foreslås å starte med en panteordning for småelektrisk utstyr.

Regjeringen har som mål å arbeide for mindre generering av farlig avfall, og at det som oppstår skal tas forsvarlig hånd om. Elektriske og elektroniske produkter reguleres i et eget kapittel i avfallsforskriften. De inneholder helse- og miljøfarlige stoffer i varierende mengder, og produktene krever derfor en særskilt avfallshåndtering.

For å bidra til høy innsamling av elektriske og elektroniske produkter er det etablert en egen returordning for disse produktene. Returordningen baserer seg på at alle produsenter og importører av elektriske og elektroniske produkter er pliktig å være medlem i et godkjent returselskap. Returselskapene samler inn avfallet og sørger for miljømessig forsvarlig behandling. Returordningen fungerer som helhet bra, og Norge er det landet i Europa som har høyest innlevering av elektriske og elektroniske produkter. Det er i avtale mellom bransjen og Miljøverndepartementet stilt krav om at 80 % av det elektriske og elektroniske avfallet skal samles inn. Dette målet nås i dag dersom en ser på det elektriske og elektroniske avfallet under ett.

Det er likevel for lav innlevering av småelektronikk, der rundt en tredjedel av avfallet blir samlet inn. Jeg er derfor enig i at det er grunn til å vurdere supplerende virkemidler for å stimulere til økt innlevering av dette avfallet. Det er særlig viktig å øke innsamlingen av sparepærer, som inneholder den alvorlige miljøgiften kvikksølv, og mobiltelefoner, som inneholder en rekke farlige stoffer. Dessuten kan mer enn 95 % av mobiltelefonen gjenvinnes. Innsamling av mobiltelefoner er derfor også viktig for å hindre at verdifulle ressurser går tapt.

Bransjen har selv et ansvar for å oppnå økt innsamling av småelektronikk innenfor gjeldende returordning, for eksempel ved å etablere panteordninger for enkeltfraksjoner eller sørge for bedre tilrettelegging for innlevering gjennom dagligvarehandelen og andre forhandlere av småelektronikk. Utvikling av supplerende returordninger fra myndighetenes side, for eksempel krav i forskrift om panteordning, bør ses i sammenheng med hvilke resultater bransjen klarer å oppnå. Det er likevel ingen grunn til å vente med å vurdere alternative virkemidler for å øke innsamlingen av småelektronikk. Jeg vil derfor ta initiativ til dette.

Det kan være mer vanskelig å skulle innføre mer vidtrekkende merke- og panteordninger for miljøfarlig avfall generelt på grunn av felles produkt- og avfallsregulering i EØS-området. Jeg er imidlertid enig i en tilnærming der man uansett kan vurdere hva man kan oppnå gjennom tiltak for å øke innsamlingen av prioriterte produkttyper.

